

Komentarz do prac

W niniejszym numerze „Postępów Nauk Medycznych” poświęconym endokrynologii znajdują się trzy prace oryginalne, dwa opisy ciekawych przypadków oraz siedem prac poglądowych.

W oryginalnej pracy dotyczącej choroby Addisona Kasperlik-Załuska dzięki wieloletniej obserwacji swoich pacjentów wykazała, iż u części z nich dochodzi do serokonwersji z dodatniego wyniku przeciwciał nadnerczowych na ujemny. To ważne spostrzeżenie może tłumaczyć nieobecność przeciwciał przeciwko 21-hydroksylazie nadnerczowej u części badanych osób z tą chorobą.

Misiorowska na podstawie przeprowadzonych badań nad zaopatrzeniem w witaminę D kobiet ciężarnych w aglomeracji warszawskiej stwierdziła, iż większość ciężarnych nie stosuje się do zaleceń Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego odnośnie suplementacji witaminy D albo przyjmuje zbyt niską jej dawkę, co może mieć wieloraki niekorzystny wpływ na przebieg ciąży. W podsumowaniu autorka przypomina, aby lekarze położnicy już na pierwszej wizycie kontrolnej włączali preparat witaminy D w rekomendowanej dawce 1500-2000 IU/d.

Majos i Zgliczyński, porównując skuteczność krótko działających analogów somatostatyny, wykazali wyższość nowego analogu – pasireotydu – nad dotychczas stosowanym oktreotydem. W przyszłości można więc liczyć na większą skuteczność tego nowego analogu w farmakoterapii opornych na dotychczasowe leczenie przypadków akromegalii.

Papierska w poglądowej pracy pisze, jak skutecznie i bezpiecznie leczyć substytucyjnie niedoczynność kory nadnerczy. Przy okazji omawia wpływ leków stosowanych w tej chorobie na metabolizm i układ krążenia oraz wspomina o nowych preparatach hydrokortyzonu, które mają zapewniać korzystniejszy, tj. bardziej fizjologiczny profil kortyzolemii.

Jastrzębska w pracy poglądowej omawia różne aspekty leczenia niedoczynności tarczycy, w tym także w przypadkach zespołu upośledzonego wchłaniania lub braku współpracy pacjenta. W artykule tym starała się odpowiedzieć na postawione w tytule pytanie, czy leczenie tej choroby jest łatwe i proste, czy może w części przypadków jest trudnym wyzwaniem.

Gietka-Czernel w poglądowym artykule szeroko omawia zagadnienie niedoboru jodu na świecie, jego konsekwencje oraz sposoby profilaktyki jodowej, wskazując między innymi na nowe możliwości wzbogacania diety w jod poprzez fortyfikację jarzyn.

Baranowska-Bik w bardzo szczegółowy sposób opisała rzadko występujące, ale też rzadko omawiane w literaturze guzy szyszynki. Guzy te charakteryzuje różnorodność objawów, zaś diagnostyka i leczenie w tych przypadkach wymagają nowoczesnych technik radiologicznych, laboratoryjnych i operacyjnych.

Kozakowski w poglądowej pracy omawia rolę chirurgii bariatrycznej w leczeniu bardzo otyłych pacjentów z cukrzycą. Tą metodą leczenia można doprowadzić do pełnej remisji cukrzycy (z całkowitym odstąpieniem od stosowania insuliny i doustnych leków przeciwcukrzycowych) oraz do wyraźnego zmniejszenia insulinooporności i poprawy w zakresie dyslipidemii. U pacjentów będących po takiej operacji należy jednak zwrócić szczególną uwagę na wczesne rozpoznanie i uzupełnianie niedoborów pokarmowych witamin i mikroelementów.

Kruszyńska i Słowińska-Srzednicka przedstawiają aktualne informacje o niekorzystnym wpływie na układ sercowo-naczyniowy podwyższonego stężenia aldosteronu i parathormonu oraz wskazują na istniejącą współzależność między tymi dwoma hormonami. Okazuje się, iż farmakologiczne hamowanie układu renina-angiotensyna-aldosteron powoduje obniżenie stężenia nie tylko aldosteronu, ale także stężenia PTH we krwi. Tak więc leki wpływające na obniżenie stężenia aldosteronu i PTH powinny w istotny sposób zredukować ryzyko powikłań sercowo-naczyniowych, między innymi poprzez wpływ na proces uwapnienia naczyń.

Kochman w pracy poglądowej przedstawia spektrum współczesnych metod techniki obrazowej przydatnych w diagnostyce raka rdzeniastego tarczycy oraz w dalszym monitorowaniu leczonych pacjentów w przypadku wznowy lub rozprzestrzenienia się procesu chorobowego.

Łebek-Szatańska i Misiorowski opisali dwa interesujące przypadki jatrogennej niedoczynności przytarczyc powstałej w jednym przypadku w konsekwencji dużego zabiegu chirurgicznego w obrębie szyi, a w drugim – radioterapii w tej okolicy z przyczyn onkologicznych. Potencjalnie złe rokowania i krótki czas przeżycia w takich przypadkach może maskować problem niedoczynności przytarczyc, ale u chorych wyleczonych z nowotworu nierozpoznanie niedoczynności przytarczyc może w wieloletniej perspektywie istotnie wpływać na ogólny stan zdrowia i pogarszać jakość życia.

Gietka-Czernel wykonując przesiewowe badanie ultrasonograficzne u ciężarnej w 20. tygodniu ciąży wykryła obecność wola u płodu i w oparciu o badanie TSH i FT₄ we krwi pępowinowej rozpoznała u dziecka niedoczynność tarczycy, którą następnie skutecznie leczono L-tyroksyną, podając ją początkowo doowodniowo, a potem do żyły pępowinowej.

Mam nadzieję, iż prace, które zostały wybrane do niniejszego numeru „Postępów Nauk Medycznych”, posiadają w swoim przesłaniu walory dydaktyczne.

Prof. dr hab. med. Wojciech Zgliczyński